بسم‌الله الرحمن الرحیم

CR+ Model

تهران-خرداد ماه ۸۹

حسین عبده تبریزی
میثم رادپور

مبتنی بر ارزش شرکت

- CreditMetric by J. P. Morgan
- Portfolio Manager by KMV

مبتنی بر اقتصادسنجی

- CreditPortfolio View by McKinsey & Company

مبتنی بر آمار

- CreditRisk+ by Credit Swiss First Boston

مدل‌های اندازه‌گیری ریسک سبد اعتباری

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

مرحلهٔ اول

محاسبهٔ تعداد نکول موردانتظار هر بند مخاطره (Exposure Bands)

مرحلهٔ دوم

استخراج توزیع مولد احتمال مشترک زیان اعتباری (Joint Probability Generating Function)

مرحلهٔ سوم

استخراج تابع زیان سبد اعتباری (Credit Portfolio Loss Distribution)

مراحل توسعهٔ مدل CR+

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

محاسبهٔ تعداد نکول موردانتظار هر بند مخاطره

- محاسبهٔ مخاطرهٔ هر بدهکار
- محاسبهٔ زیان موردانتظار هر بدهکار
- محاسبهٔ مخاطرات بدهکاران بر حسب واحد مخاطره
- محاسبهٔ زیان موردانتظار بر حسب واحد مخاطره
- تجمیع زیان‌های موردانتظار (بر حسب واحد) متناظر با هر بند مخاطره
- تقسیم حاصل گام 5 بر شمارهٔ بند متناظر

گام‌های مرحلهٔ اول

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

مبلغ در معرض نکول

$$E_i = EAD_i \times LGD_i$$

زیان مشروط بر نکول

محاسبة مخاطرة هر بدهکار

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

مبلغ در معرض نکول

احتمال نکول

$$EL_i = EAD_i \times LGD_i \times \lambda_i$$

زیان مشروط بر نکول

محاسبهٔ زیان موردانتظار هر بدهکار

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

1

انتخاب واحد مخاطره (Exposure Unit)

واحد مخاطره (E)باید به اندازهٔ کافی بزرگ باشد تا تعداد بندها کاهش یابد و به اندازهٔ کافی کوچک باشد تا دقت زیادی از دست نرود

2

ایجاد بندهای مخاطره (Exposure Bands)

$$\nu_j = \frac{E_i}{E}$$

محاسبهٔ مخاطرات بدهکاران بر حسب واحد مخاطره

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

زیان موردانتظار

$$\varepsilon_i = \frac{EL_i}{E}$$

واحد مخاطره

$$(i \in [j], j = 1, 2, \ldots, m_E)$$

محاسبهٔ زیان موردانتظار بر حسب واحد مخاطره

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

$$\varepsilon_{[j]} = \sum_{i \in j} \varepsilon_i$$

تجمیع زیان‌های موردانتظار (بر حسب واحد) متناظر با هر بند مخاطره

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

تعداد نکول موردانتظار
هر بند مخاطره

$$\lambda_{[j]} = \frac{\varepsilon_{[j]}}{\nu_{[j]}}$$

تقسیم حاصل گام ۵ بر شمارهٔ بند متناظر

گام اول

- استخراج تابع مولد احتمال زیان هر بند مخاطره

گام دوم

- استخراج تابع حاصل‌ضرب توابع مولد احتمال

گام‌های مرحلهٔ دوم

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

$$G_{L_{[j]}}(z) = \exp\left(-\lambda_{[j]} + \lambda_{[j]} z^{v_{[j]}}\right)$$

استخراج تابع مولد احتمال هر بند مخاطره

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

$$G(z) = \prod_{j=1}^{m_E} G_{L_{[j]}}(z)$$

$$= \exp\left(-\sum_{j=1}^{m_E} \lambda_{[j]} + \sum_{j=1}^{m_E} \lambda_{[j]} z^{v_{[j]}} \right)$$

استخراج تابع حاصل‌ضرب توابع مولد احتمال

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

اگر متغیر تصادفی X در بازهٔ اعدا صحیح غیرمنفی $[0,1,2]$ تعریف شود، می‌توان آن را به‌طور کامل با بردار احتمال زیر تشریح کرد:

$$f_x = [f_x(0), f_x(1), f_x(2), \ldots, f_x(R)]$$

- و یا بسادگی $f_x = [f_0, f_1, f_2, \ldots, f_R]$

بردار احتمال

تابع مولد احتمال متغیر تصادفی X به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$P_X(t) = f_0 t^1 + f_1 t^2 + f_3 t^3 + \ldots + f_z t^z$$
$$= E(t^X)$$

تابع مولد احتمال

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

متغیر تصادفی K به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\Pr\{k=1\}=0.4 \quad \Pr\{k=2\}=0.3 \quad \Pr\{k=3\}=0.3$$

تابع مولد احتمال این متغیر به صورت زیر است:

$$P_K(t)=0.4t^1+0.3t^2+0.3_3t^3$$

مثال

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

مثال

سبد اعتباری I را تنها با یک بدهکار در نظر بگیرید. فرض کنید احتمال نکول غیرشرطی این بدهکار سالانه 8% است. تابع مولد احتمال متغیر تصادفی نکول به صورت زیر است:

$$P_I = 0.92t^0 + 0.08t^1$$

اگر مبلغ در معرض نکول این سبد اعتباری 10 دلار باشد، و زیان مشروط بر نکول 100% باشد تابع مولد احتمال متغیر تصادفی ارزش سبد اعتباری به صورت زیر است:

$$P_I = 0.08t^0 + 0.92t^{10}$$

فرض کنید دو متغیر تصادفی مستقل N و K در بازهٔ اعداد صحیح غیرمنفی تعریف می‌شوند. اگر j=N+K نمایانگر مجموع این دو متغیر تصادفی باشد، توزیع احتمال J از در هم تنیدن توزیع N و K به دست می‌آید و به صورت زیر تعریف می‌شود.

$$\Pr\{J=j\}=\sum_{n=0}^{J}\Pr\{N=n\}\Pr\{K=j-n\}$$

در هم پیچیدن توزیع‌ها

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

متغیر تصادفی N به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\Pr\{n=0\}=0.5 \quad \Pr\{n=2\}=0.4 \quad \Pr\{k=5\}=0.1$$

متغیر تصادفی K به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\Pr\{k=1\}=0.4 \quad \Pr\{k=2\}=0.3 \quad \Pr\{k=3\}=0.3$$

احتمال j=5 در توزیع مشترک عبارت است از:

$$\Pr\{j=5\}=\Pr\{N+K=5\}=\sum_{n=0}^{5}\Pr\{N=n\}\Pr\{K=5-n\}=0.12$$

مثال

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

تابع مولد احتمال مشترک متغیرهای تصادفی مستقل، برابر است با حاصل‌ضرب تابع مواد احتمال آن‌ها

$$P_{N+K}(t) = E\left(t^{N+K}\right)$$

$$= E\left(t^{N}\right).E\left(t^{K}\right)$$

$$= P_N(t).P_K(t)$$

تابع مولد احتمال مشترک

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

متغیر تصادفی N به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\Pr\{n=0\}=0.5 \quad \Pr\{n=2\}=0.4 \quad \Pr\{k=5\}=0.1$$

متغیر تصادفی K به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\Pr\{k=1\}=0.4 \quad \Pr\{k=2\}=0.3 \quad \Pr\{k=3\}=0.3$$

تابع مولد احتمال مشترک عبارت است از:

$$P_J = 0.20t + 0.15t^2 + 0.31t^3 + 0.12t^4 + 012t^5 + 0.04t^6 + 0.03t^7 + 0.03t^8$$

مثال

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

توزیع احتمال مشترک متغیرهای تصادفی مستقل را به راحتی می‌توان از تابع مولد احتمال مشترک آن‌ها و بر اساس رابطهٔ زیر به ازای t=0 به‌دست آورد.

$$\Pr\{J=j\}=\frac{\left(\frac{d}{dt}\right)^{j}P_J(t)}{j!}$$

به عنوان مثال، احتمال رخداد J=5 برای مثال قبل برابر است با:

$$\Pr\{J=5\}=0.12$$

در هم پیچیدن توزیع‌ها با استفاده از PGF

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

تفسیر: به احتمال 87.4% هیچکدام از بدهکاران مرتکب نکول نمی‌شوند. 12.2% احتمال دارد که یکی و 0.4 % احتمال دارد که هر دو مرتکب نکول شوند.

$$P_I(t) = 0.874t^0 + 0.122t^1 + 0.004t^2$$

مثال

سبد اعتباری I را با دو بدهکار در نظر بگیرید. فرض کنید احتمال نکول غیرشرطی یکی از بدهکاران سالانه 8%، و دیگری 5% است. اگر مبلغ در معرض نکول اولی 10 دلار و دوی 5 دلار و زیان مشروط بر نکول هر دو 100 درصد باشد، تابع مولد احتمال مشترک متغیر تصادفی ارزش سبد اعتباری به صورت زیر است:

$$P_I(t) = 0.004t^0 + 0.076t^5 + 0.046t^{10} + 0.874t^{15}$$

مثال

سبد اعتباری I را با دو بدهکار در نظر بگیرید. فرض کنید احتمال نکول غیرشرطی یکی از بدهکاران سالانه 8%، و دیگری 5% است. اگر مبلغ در معرض نکول اولی 10 دلار و دومی 5 دلار و زیان مشروط بر نکول هر دو 100 درصد باشد، تابع مولد احتمال مشترک متغیر تصادفی زیان سبد اعتباری به صورت زیر است:

$$P_I(t) = 0.874t^0 + 0.046t^5 + 0.076t^{10} + 0.004t^{15}$$

مثال

توزیع پوآسون تنها با یک پارامتر به طور کامل تشریح می‌شود. اثبات می‌شود که تابع مولد احتمال این توزیع به صورت زیر است:

$$P_n(t) = \exp \mu(t-1)$$

بنابراین تابع مولد احتمال مشترک تعداد m متغیر تصادفی پوآسون به شرح زیر است:

$$P_n(t) = \exp \sum_{j=1}^{n} \mu_j (t-1)$$

تابع مولد احتمال توزیع پوآسون

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

مثال (توزیع تعداد نکول)

سبد اعتباری ا را با دو بدهکار در نظر بگیرید. فرض کنید احتمال نکول غیرشرطی یکی از بدهکاران سالانه 5%، و دیگری 8% است. تابع مولد احتمال مشترک متغیر تصادفی تعداد نکول سبد اعتباری به صورت زیر است:

$$P_n(t) = \exp 0.13(t-1)$$

احتمال وقوع 0 تا 5 نکول بر اساس توزیع احتمال مشترک این دو متغیر تصادفی پوآسون عبارت است از:

n	Probability
0	0.8780954
1	0.1141524
2	0.0074199
3	0.0003215
4	0.0000104
5	0.0000003

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

سبد اعتباری I را با دو بدهکار در نظر بگیرید. فرض کنید احتمال نکول غیرشرطی یکی از بدهکاران سالانه 5%، و دیگری 8% است. اگر مبلغ در معرض نکول اولی 1 دلار و دومی 2 دلار و زیان مشروط بر نکول هر دو 100 درصد باشد، تابع مولد احتمال مشترک متغیر تصادفی زیان اعتباری به صورت زیر است:

$$P_m(t) = \exp -\sum_{j=1}^{m} \mu_j + \sum_{j=1}^{m} \mu_j t^{v_j}$$

احتمال وقوع 1 تا 5 دلار زیان بر اساس توزیع احتمال مشترک این دو متغیر تصادفی پوآسون عبارت است از:

Loss	Probability
0	0.878095
1	0.043905
2	0.071345
3	0.003531
4	0.002898
5	0.000142

مثال (توزیع زیان اعتباری)

حسین عبده تبریزی - میثم رادپور

با تشکر